

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
90/2021	Kommunestyret	PS	28.09.2021

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Kenneth Stokke	FE-242	20/763

FOND I VAKSDAL KOMMUNE - DRØFTINGSSAK

Vedlegg:

VEDTEKTER FOR NÆRINGSFOND (KRAFTFOND)

REVIDERTE VEDTEKTER VAKSDAL LANDBRUKSFOND 2017

Vedtekter for Vaksdal Kommune sitt fond for vilt, fiske og friluftsliv

Vedtekter Mysterfondet

Vedtekter Nordvikfondet

Vedtekter Kommunalt viltfond

Vedtekter Konow fondet og BKK sitt fond for jordbruk, skogbruk og fiske i Bergsdalen

Statuter Jordbruksfondet i Bergsdalen

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Forslag til vedtak, ført i møteportalen av Erlend Hesjedal-Johannessen.

1. Kommunestyret ber om at det kjem ei sak første halvår 2022 der det vert oppretta eit nytt fond som erstattar dagens næringsfond og landbruksfond. Formannskapet skal fungere som vedtaksmynde i det nye fondet.
2. Saka skal innehalde eit utkast til nye vedtekter, som syner formål med fondet, tydeleg oversikt over kven som kan søkja midlar samt korleis det kan søkjast midlar frå fondet. Her skal både landbruk og andre næringar inkluderast.
3. I saka skal det framkoma forslag til innretningar for korleis fondet skal få tilført midlar.
4. I arbeidet fram mot saka skal det innhentast informasjon, til dømes frå andre kommunar, KS og Vaksdal Kommune sin fondsforvaltar om korleis eit slik fond kan opprettast og regulerast.

Kommunestyret - Sak 90/2021

KOM - Behandling:

Karin Groth, Frp stilte spørsmål ved sin habilitet i saka som engasjert i to av dei omtala fonda. Kommunestyret vedtok samrøystes at Karin Groth ikkje er ugild.

På vegner av Sp,SV og H la Erlend Hesjedal- Johannessen, H, fram følgjande forslag til vedtak:

1. Kommunestyret ber om at det kjem ei sak første halvår 2022 der det vert oppretta eit nytt fond som erstattar dagens næringsfond og landbruksfond. Formannskapet skal fungere som vedtaksmynde i det nye fondet.
2. Saka skal innehalde eit utkast til nye vedtekter, som syner formål med fondet, tydeleg oversikt over kven som kan søkja midlar samt korleis det kan søkjast midlar frå fondet. Her skal både landbruk og andre næringar inkluderast.
3. I saka skal det framkoma forslag til innretningar for korleis fondet skal få tilført midlar.
4. I arbeidet fram mot saka skal det innhentast informasjon, til dømes frå andre kommunar, KS og Vaksdal Kommune sin fondsforvaltar om korleis eit slik fond kan opprettast og regulerast.

Kommunestyret drøfta saka

Sp, Sv og H sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

KOM - Tilråding/Vedtak:

1. Kommunestyret ber om at det kjem ei sak første halvår 2022 der det vert oppretta eit nytt fond som erstattar dagens næringsfond og landbruksfond. Formannskapet skal fungere som vedtaksmynde i det nye fondet.
2. Saka skal innehalde eit utkast til nye vedtekter, som syner formål med fondet, tydeleg oversikt over kven som kan søkja midlar samt korleis det kan søkjast midlar frå fondet. Her skal både landbruk og andre næringar inkluderast.
3. I saka skal det framkoma forslag til innretningar for korleis fondet skal få tilført midlar.
4. I arbeidet fram mot saka skal det innhentast informasjon, til dømes frå andre kommunar, KS og Vaksdal Kommune sin fondsforvaltar om korleis eit slik fond kan opprettast og regulerast.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 51/2021**FPØ - Behandling:**

Formannskapet drøfta saka.

På vegne av SV,Sp og Høgre sette Kjartan Haugsnes, SV fram eit utsetjingsforslag:

1. Saka vert utsett til første kommunestyremøte hausten 2021

2. Formannskapet ber om at administrasjonen greier ut følgjande til ny sak.

- Er det mogleg å slå saman næringsfond og landbruksfondet til eitt fond?
- Er det evn mogleg å gjere om landbruksfondet til eit samla nærings- og landbruksfond?
- Kan ein til dømes gjennom finansreglementet gjere vedtak om å binde opp deler av overskot/avkastning på aksjar/verdipapir til næringsføremål årleg?
- Om ein vel å etablere eit nytt fond, er det mogleg å presentere måtar å forvalte eit næringsfond på
 1. regelverk, praksis osv.

Sjå til dømes til Kvinnherad med fleire som har aktive næringsfond. Utsetjingsforslaget vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

1. Saka vert utsett til første kommunestyremøte hausten 2021
2. Formannskapet ber om at administrasjonen greier ut følgjande til ny sak.

- Er det mogleg å slå saman næringsfond og landbruksfondet til eitt fond?
- Er det evn mogleg å gjere om landbruksfondet til eit samla nærings- og landbruksfond?
- Kan ein til dømes gjennom finansreglementet gjere vedtak om å binde opp deler av overskot/avkastning på aksjar/verdipapir til næringsføremål årleg?
- Om ein vel å etablere eit nytt fond, er det mogleg å presentere måtar å forvalte eit næringsfond på
 2. regelverk, praksis osv.

Sjå til dømes til Kvinnherad med fleire som har aktive næringsfond.

Nye opplysingar i saka:

Svar på formannskapet sitt vedtak, sak 51/2021, punkt 2:

- Er det mogleg å slå saman næringsfond og landbruksfondet til eitt fond?

Svar: Både næringsfondet og landbruksfondet har sitt utspring frå kraftinntekter, og ingen av fonda er oppretta som stiftingar. Det er derfor mogeleg å slå desse to fonda saman. Men det bør då gjerast eit arbeid i forkant for å endra på strukturen til fonda slik at det blir meir opent og oversikteleg. Landbruk er ein næringsveg, som andre næring i kommunen, og det vil vere naturleg å samla næringane i felles fond, ved å overføre midlane frå landbruksfondet til «det nye» næringsfondet. Ei slik samanslåing vil truleg styrkje handlingsrommet i høve til dei finansielle utfordringane med tilskot frå dagens landbruksfond.

- Er det evn mogleg å gjere om landbruksfondet til eit samla nærings- og landbruksfond?

Svar: Sett opp mot spørsmål 1 er dette ikkje ønskeleg. Det må då gjerast noko med kapitaltilførselen til fondet og då er det betre å slå saman fonda og at dagens finansiering av næringsfondet følg inn i det nye fondet.

- Kan ein til dømes gjennom finansreglementet gjere vedtak om å binde opp deler av overskot/avkastning på aksjar/verdipapir til næringsføremål årleg?

Svar: Det er mogeleg å gjere dette men då må avkastninga realiserast (sal) og det er ikkje utan vidare

ønskjeleg. Dette vil då gå på bekostning av framtidig avkastning. Dersom ein snur på det så bør då også næringsfondet være med å finansiere eit eventuelt tap og det kan være lite ønskjeleg.

- Om ein vel å etablere eit nytt fond, er det mogleg å presentere måtar å forvalte eit næringsfond på

1. regelverk, praksis osv.

Svar: *Om ein vel å opprette eit nytt fond som består av «gamle» næringsfondet og «gamle» landbruksfondet bør det lagast nye vedtekter og retningslinjer for fondet. Desse vedtektene må godkjennast av kommunestyret. Det bør då også gjere fondet meir åpent og oversiktleg med til dømes eit eige fondsstyre som behandlar søknader og som innstiller til vedtaksmyndinghet om utbetaling. Denne vedtaksmyndigheten kan vere formannskapet. Alle tildelingar frå fondet bør gå gjennom fondsstyret. Dersom det vert oppretta nytt fondsstyre bør første oppgåve til dei vere å utarbeide forslag til vedtekter og retningslinjer. Det vil då bli sett på andre fungerande fond for å sjå på korleis dei er bygd opp/organisert.*

Det bør setjast to datoer kor næringslivet (inkl landbruket) kan søkje om midlar og desse søknadane vert behandla av fondsstyret. Fondsstyret kan til dømes bestå av landbrukskonsulent, økonomisjef, kommunedirektør og ordfører. Formannskapet, utan ordførar, vedtek då innstillinga om utbetaling frå fondsstyret.

Saksopplysningar:

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

Vaksdal Kommune er involvert i fleire fond som er oppretta til bestemte formål, og som tildeler midlar etter søknad i tråd med føresetnadene/vedtektene til fonda. Fleire av fonda er oppretta langt tilbake i tid og nokre har eigne styrer som føreslår tildelingar frå fonda. Dei fleste fonda er oppretta med bindingar og kan derfor ikkje nyttast til andre formål, eller oppløysast. Nokre av fonda er oppretta i forbindelse med kraftutbygginga i kommunen som ein «kompensasjon» for dei naturinngrep som er gjort. Nokre av fonda er no kommen i ein sum som gjer at det kan vere fornuftig å enten tilføre fondet midlar eller å sette grunnkapitalen ned slik at fondet kan utnyttast fullt ut til føremålet sitt. Kvart enkelt fond i saka blir gjennomgått under.

Formelt grunnlag

KOM 97/2020

Dei forskjellige fonda har ulike vedtekter og pliktar. Det vil verte henvist til desse under kvart fond. Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 51/2021

Bakgrunn for saka/Vurdering og konsekvensar

Det er beden om ei sak som gjer greie for dei ulike fonda som kommunen er involvert i. Opplistinga under er meint å gje eit bilde av status på dei ulike fonda og kva moglegheiter som ligg der.

Kommunen sine øvrige disponible fond etc er ikkje med i denne gjennomgangen då dei ikkje er knytt opp mot same vedtekter etc. som fonda under.

NÆRINGSFONDET

Næringsfondet blei oppretta ved ein innbetaling frå BKK og er oppstått som følge av kraftutbygginga

i kommunen. Inntektskjelda til fondet er konsesjonsavgifter og nokre renteinntekter som fondet får kvart år. Grunnkapital til fondet er 5,9 mill og fråtrukket tidlegare løyvingar så er saldo på fondet 11,6 mill. Tildelingar frå fondet er i dag etter vedtak i budsjettprosessen og evt andre sakar som vert vedteke finansiert med fondet.

Vedtektene seier kva formål som det kan brukast av fondet til, og det er:

§ 2 Formål

Kraftfondet skal i hovudsak nyttast til næringsforemål. Fondet kan også nyttast til kommunale tiltak.

Prosjekt som medverkar til betre mogelegheiter for sysselsetting for kvinner og ungdom bør prioriterast.

Følgjande typar av prosjekt vil vere aktuelle å støtte:

- kommunalt tiltaks- og næringsarbeid
- fysisk tilrettelegging for næringsverksemd
- verksemdsutvikling
- investeringar i verksemdar

LANDBRUKSFONDET

Landbruksfondet har pr 31.12.2020 ein saldo på 1 788 406,-. Fondet har hatt utbetalingar i både 2020 og 2018 og er såleis i bruk til sitt føremål. Fondet er opprinneleg knytt opp mot kraftutbygginga og skal gå til å fremje landbruket i kommunen. Eventuelle endringar i vedtektene kan gjerast av kommunestyret etter forslag frå fondsstyret, med orientering til statsforvaltaren.

Ifølge vedtektene vart grunnkapital til fondet satt ned i 2017 frå 1 906 283,- til 1 800 000,-, så fondet har såleis eit forbruk som ligg litt over det vedtektene gjer rom for. Inntektene til fondet er renteinntekter og det gjer at fondet har begrensa rom for å tildele nye midlar då dette vil gjere at fondet bevegar seg under grunnkapitalen. Renteinntekta i 2020 var om lag 7 800,-.

Ettersom fondet er knytt opp mot kraftutbygginga må fondet følgje vedtektene til fondet. Grunnkapitalen kan eventuelt setjast ned og fondet kan då nyttast fullt ut til føremålet sitt. Dersom det ikkje gjerast noko med grunnkapitalen vil fondet stå stille i mange år framover, inntil kapitalen er vakse til ein kapital det kan tildelast midlar frå. Utdrag frå vedtektene til landbruksfondet:

§ 1 Heimel og kapital

Heimelen for landbruksfondet er Kongeleg resolusjon av 25.02.1983, og gjeld Eksingedalsvassdraget/Leirovassdraget, Myster kraftverk.

§ 2 Føremål

Fondet skal nyttast til fremjing av landbruket i kommunen. Alle næringsdrivande, lag og

organisasjonar i landbruket kan få hjelp av fondet til investeringar.

§ 4 Fondsstyre

Kommunestyret oppnemner eit fondsstyre på 3 personar med 3 personlege vararepresentantar for 4 år om gongen. Det bør utnemnast;

- ein politisk representant.
- ein representant frå landbruksnæringa.
- ein representant frå den kommunale landbruksforvaltninga.

Fondsstyret skal handsama søknader som kjem inn under desse vedtektene, og skal koma med tilråding til kommunestyret som gjer vedtak.

Det må vurderast om grunnkapitalen skal setjast ned samt å finne ein måte å styrke fondet på (tilføre kapital).

VAKSDAL KOMMUNE SITT FOND FOR VILT, FISK OG FRILUFTSLIV

Fondet er knytt opp mot kraftutbygginga i kommunen og er meint til opphjelp av vilt, fiske og friluftsliv i Vaksdal Kommune. Fondet er i bruk kvart år og saldo pr 31.12.20 er 977 699,- kor 81 895,- er disponert. Disponibel saldo blir derfor 895 804,- pr 31.12.20. Fondet får tilført midlar kvart år frå konsesjonsavgifta og tildel midlar i tråd med formålet til fondet. Fondet er ikkje eit fritt fond og kan ikkje nyttast til andre formål. Formannskapet utgjør fondsstyret.

Fondet skifta namn i sak frå 2014:

Utdrag frå sak i 2014 følger:

«Innlandsfiskefondet» til Vaksdal kommune skiftar namn til «Vaksdal kommune sitt fond for vilt, fiske og friluftsliv». Fondskapitalen består av årlege innbetalingar frå BKK etter regulering av Eksingedalsvassdraget og bygging av Åsebotn Kraftverk – Nygard Pumpekraftverk.

Dei nye fondsvedtektene vert i tråd med administrasjonen sitt framlegg til vedtekter (jr. saksutgreiinga).

Vedtektene erstattar «Direktoratets vedtak» i brev om «Eksingedalsreguleringen – fordeling av midler til vilt og fiskestell», dagsett 29. januar 1979.

Litt om bakgrunnen for endringa (frå saksutgreiinga):

“Ved kgl. res. av 4. mars 1966, vart det bestemt at konsesjonær (BKK) pliktar å betale inn årlege midlar til opphjelp av vilt og fisk. Midlane skal fordelast mellom kommunane som vart råka av Eksingedalsreguleringa, med 75 % til fiske og 25 % til vilt, jf. vedtak i brev frå DN av 29. januar 1979.

Midlane til opphjelp av vilt går inn til «BKK sitt viltfond», som vert forvalta av eit interkommunalt fondsstyre. Vaksdal kommune er representert i fondet.

Midlane til fiske vert fordelt mellom gjeldande kommunar etter ei fastsett fordeling, med 25 % til Vaksdal kommune. Innbetalinga til kommunen vert overført til «Innlandsfiskefondet». I 2013 var overført beløp på kr 16 204,-.

I tråd med konsesjonsvilkåra for «Åsebotn Kraftverk – Nygard pumpekraftverk» av 17. juli 1992, betaler BKK inn årlege beløp til Vaksdal kommune for opphjelp av fiske/vilt/friluftsliv. Overføringa i 2013 var på kr 36 514,-. Innbetalinga går òg her til «Innlandsfiskefondet», som gjer at fondsmidlane kjem frå to kjelder/reguleringar. Den samla innbetalinga i 2013 var såleis kr 52 718,-.

Utdrag frå vedtektene til fondet:

VEDTEKER for VAKSDAL KOMMUNE SITT FOND FOR VILT, FISKE OG FRILUFTSLIV

Vedtekene er vedtekne av kommunestyret i Vaksdal kommune kommune 19.05.2014 sak 30/2014 og godkjent av Miljødirektoratet Vedtektene erstattar Direktoratet sitt vedtak i brev av 29. januar 1979.

§1 Heimel

Heimelen for fondet er Kongeleg resolusjon av 4. mars 1966 om konsesjon til utbygging av Eksingedalsvassdraget – Evanger Kraftverk, samt kongelig resolusjon av 17. juni 1992 om konsesjon til bygging av Åsebotn kraftverk - Nygard pumpekraftverk.

§ 2 Foremål

Fondet skal nyttast til opphjelp av vilt, fiske og friluftsliv i Vaksdal kommune, jamfor punkt 14 i konsesjonsvilkåra for Eksingedalsvassdraget, og punkt 12 i konsesjonsvilkåra for Åsebotn kraftverk – Nygard pumpekraftverk.

NB! Fondet heitte før «Innlandsfiskefondet etter Eksingedalsreguleringa fram til vedtak i 2014.

MYSTERFONDET

«Mysterfondet» er eit kraftfond som får årleg tilførsel av midlar frå konsesjonsavgift. Fondet er jamleg i bruk og blei etablert som følgje av kraftutbygginga. Fondet skal være til opphjelp for vilt og fisk i Vaksdal Kommune som følgje av naturinngrep frå kraftutbygging. Saldo på fondet er pr 31.12.20 405 479,- og 150 000,- er grunnkapital (Jf. sak 71/99). Disponibelt bruk er derfor 255 479,-. Kommunestyret bestemmer kven som skal sitte i fondsstyret, og fondsstyret får tilsendt kopi av søknader før tildeling. Styrets vedtar innstilling til utbetaling som sendes til politisk godkjenning av formannskapet. Fondets bruk er i tråd med vedtektene.

Utdrag frå vedtekter for Mysterfondet:

Vedtekter vedrørande midlar avsett til opphjelp av vilt og fiske i Vaksdal kommune i samband med løyve til utbygging av Myster kraftverk:

§ 1

Midlane skal nyttast til konkrete tiltak for fremjing av vilt og fiske i Vaksdal kommune. Disponering av midlar skal skje med 75% på fiske og 25% på vilt

SKOLEDIREKTØR JOHANNES NORDVIK OG KONA ERNA NORDVIKS FOND TIL NYDYR KING I VAKSDAL KOMMUNE (heretter kala: NORDVIKFONDET)

Nordvikfondet er eit fond som har oppstått etter at midlar til fondet vart testamentert frå gjevar med det formål å gje tilskot til nydyrking av utmark i Vaksdal Kommune. Fondet er ein stiftelse og evt. endring av kapital og seinare avvikling må innom stiftelsestilsynet og godkjennast der.

Grunnkapitalen til fondet er 900 000,- og saldo pr 31.12.20 er 994 732,- Det er ikkje tilførsel av kapital til fondet (utanom renteinntekt) og eventuelle nye søknader om støtte er avhengig av tilførsel av ny kapital eller at grunnkapitalen blir sett ned. Vedtektene seier ikkje noko om fullmakt til å setje ned grunnkapitalen, men ettersom det er formannskapet som har fullmakt til å tildele midlar må også fullmakta til å setje ned grunnkapitalen ligge der. Styret sjekkar om samtykke frå stiftingstilsynet må innhentast før ein slik endring blir gjennomført.

Utdrag frå vedtekter:

VEDEKTER

- § 1 Stiftinga sitt namn er SKOLEDIREKTØR JOHANNES NORVIK OG KONA ERNA NORVIKS FOND TIL NYDYR KING I VAKSDAL KOMMUNE.

Stiftinga har ikkje næringsføremål.

- § 2 Stiftinga har til føremål å gje tilskot til nydyrking av utmark som kan leggjast under kultur i Vaksdal, jfr. gjevarane sitt testament av 06.06.80.

Gjendyrking av jordbruksland som har liggje udyrka i over 30 år, vert rekna som nydyrking. ■

- § 3 Stiftinga sin grunnkapital er kr. 900 000,-. Grunnkapitalen bør haldast ved lag og eventuelt aukast ved at ein del av avkastinga vert lagt til grunnkapitalen.

Det bør vurderast om grunnkapitalen bør setjast ned og bruke resten av fondet i tråd med vedtektene.

KOMMUNALT VILTFOND

Dette er eit kommunalt fond som blir tilført kapital ved at årlege fellingsavgifter utgjør kapitalen.

Midlane skal gå til vilt og viltstellstiltak i vid forstand i kommunen.

Ei statleg føresegn regulerer fondet og bruken av fondet. «Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgifter for elg og hjort» definerer at dette fondet skal vere eit bunde driftsfond og skal forvaltast til viltformål. Fondet er i bruk og grunnkapital utgjør 100 000,-. Saldo pr 31.12.20 er 683 911,-.

Lokale vedtekter er frå 17.12.01 og forskrifta er frå 2011.

KONOWFONDET

Konowfondet er oppretta i 1931, - og er for oppsitjarane i Bergsdalen. Vedtekter ligg føre. Fondet er organisert som ei stifting, og justisdepartementet sa nei til å gjere stiftinga om til eit kommunalt fond i 2001. Kommunen (formannskapet) skal forvalte fondet. Fondet har stått stille i lang tid og det er ikkje gjort noko i fondet sidan 2007. Saldo på fondet er 54 963,- pr 31.12.20. Av dette er 25 000,- bunde frå K-sak 16/05 (byggefelt i Bergsdalen) og grunnkapital på 25 000,-.

Oppsummert er då tilgjengeleg kapital i fondet om lag 5 000,-.

Det kan vurderast saman med jordbrukslaget i Bergsdalen om fondet kan oppløysast og avsluttast.

BKK SITT FOND FOR JORDBRUK, SKOGBRUK OG FISKE I BERGSDALEN

Vart oppretta i 1965 av BKK, og det er utarbeidd vedtekter. Skal stillast til rådvelde for Bergsdalen jordbrukslag, og konto står i laget sitt namn. Det er ikkje oppfatning at at dette fondet er «kommunalt». Fond er utanfor kommunen si kontroll.

FONDET FOR BERGSDALSVASSDRAGET OG FLATABØELVA

Avvikla etter prosess mellom kommunane og stiftelsestilsynet.

BKK SITT INTERKOMMUNALE VILTFOND

Oppretta etter Eksingedalsreguleringa, saman med tidlegare «Innlandsfiskefondet». Modal, Vaksdal, Voss og Vik kommunar inngår i fondet. Vik har i dag administrasjonen. Vedtekter er utarbeidd.

BERGSDALEN JORDBRUKSFOND

Dette fondet blei oppretta som eit fond for Bergsdalen. Fondskonoten er registrert på Bergsdalen Jordbrukslag, og pengane står i bank. Det er utarbeidd vedtekter for fondet, og kommunestyret har tidlegare valt representantar. Politikarane valte å ikkje gjere dett for inneverande periode, grunna uoversiktleg situasjon. Fondet har ikkje vore nytta på ei stund,

Fondet oppfattast ikkje som eit kommunalt fond sjølv om kommunen skal vere med på fondet.
Formål:

Serutskrift.

Sak nr.4 i Evanger heradstyre i møte den 27 januar 1951.

Samrøystes vart vedteke etternemnde vedtekter for det fond som Bergenshalvøens kommunale kraftselskap skal betala inn til å fremja jordbruket i distriktet i høve tilleggsregulering av Bergsdalsvassdraget.

§ 1.

Jordbruksfondet skal vera til framhjelp og utviding av gardsbruka i Bergsdalen, til nydyrking, bureising, kulturbeite, grøfting, skogplanting, vyrdsling av skog jord, fremjing av feavlen, i det heile til å fremja jordbruket og dei næringar som stend i samband med det.